

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Oktober 31 - dik napján 1815 - dik esztendőben.

Frantzia Ország.

A' *Gazette Officielle* tizimü hivatal szerini való *Párisi* ujságleveleknek e' folyó holnap 11 - dik napján kiadatott darabjaserint a' *Reggioi* herczeg, Marsal *Oudinot* a' *Párisi* nemzeti örző seregnek fővezérévé, és a' *Mortemarti* herczeg azon sereg Generálstábjának Előljárójává tétetett. A' folyó holnap 13 - ik napján mind ketten az egész Generálstábtól késértetvén, *Monsieurnek*, és az *Angoulemi* herczegnek mutattattakbé. Ugyan azon napon illy napi parantsolatot adott ki a' nevezett Marsal: „Nemzeti örző sereg! Eő Kir. Felségétől a' ti légioitoknak kormányozójává meghivattatva lévén, nagy szerentsémnek és ditsőségemnek tartom, hogy a' fegyveres polgárok becsületes korpusával a' jó rendnek, és tsendességnek a' fővárosban való fenntartásán munkálódhatok. Már a' ti *Nemzeti örző sereg* nevetekben, foglaltatik a' ti és az én kötelességeimnek summázatja. Ez a' sereg nem egyéb hanem a' fegyverbe öltözött és a' maga lételének, törvényeinek, és országlásának fentartására ügyelő egész nemzet. A' nép országlásnak megesküdt ellensége lévén, tsak a' jusoknak, és a' tulajdonnak törvényes voltát megesméri, a' mellyet oltalmaz, és védelmez. Ez a' ti felállítástoknak tzielja; az annak bátor fenntartatása által mi magunkat arra a' szeretetre méltók-

lá-tenni fogjuk, a' mellynek Eő Felsége a' *Francziák Királya* annyi próbáit adta. Az ő megszentelt személye a' mi gondviselesünkre van bizattatva; vigyázzunk tehát ő rea; tartsuk fenn a' közönséges tsendességet, 's így *Francia* országnak, melly reánk figyelmez, a' Királyhoz való hiveségünknek, és Hazánkhoz kész indulatunknak próbáját megfogjuk mutatni.“

A' Marsal, Fővezér
Reggioi Hertzeg.

A' *Journal des Debats* tizimü ujság a' maga, October 11 - ikén ki jött darabjában erőssiti, hogy *Párisban* tökéletes tsendesség szakadatlanúl uralkodik; az ugyan ugymond, lehetetlen hogy egy olly roppant városban ne találtassanak néhány gonosz emberek és hogy ollykor ollykor tzivodásokra is keljen a' dolog, hanem hogy eből az egész népnek gondolkodására következéseket tsinalni, és egyátaljában arra nem szükség ügyelni 's a' t.

A' belső dolgokra ügyelő ministerium e' folyó holnap' 15 - dik napján a' *Párisi* ujságlevelekben ezeket tétette közönségessé: „Többen a' nemzeti jószágok birtokosaik közül olly leveleket vettek, a' mellyek őket az országoló széknek ezen jószágaik eránt való gondolkodására nézve nyughatatlanságba ejtették; ezek a' gyűlölséges fortélyok azoktól a' rend ellenségeitől találatnak fel, a' kik azt megháborítani igyekeznek; de az

országoló szék az ezen írásoknak szerzőit bizonyosan ki fogja nyomozni, és azokkal mint a' közönséges tséndesség háborítóival fog bánni."

Az e' folyó holnap 13-dik napján egy rettenetes történet esett *Soissonsban*. A' puszkaporos tár délutáni kettedfél órakor irtóztató nagy ropogással fellobbant, melly által a' városnak oda legközelebb fekvő út-szája csak nem egészen elpusztítatott, és számtalan sok emberek szánakozásra méltó módon megölettettek.

A' mint az e' folyó holnap 26-dikán kijött ujságlevelekben olvassuk, a' Franciaországtól a' békességi traktának következtében mind a' hadi költségekre való pótolásul reá vettetett, mind pedig az elfoglaló armádának tartatására megkivántatott, 's hasonlóképpen Franciaországtól lefizetendő hadiadóknak beszédetésére szükséges időpontok már meg voltak határozva, 's azt vélték, hogy a' szövetséges Fejedelmeknek *Párisban* lévő miniszterjeik e' folyó h. vége felé, avagy legkésőbbre a' jövő holnapnak elein *Párist* oda hagyák.

Ezen holnap 14-ikén reggel a' Pruszus hadi seregeknek szembetűnő nagy korpusak, gyalogság és lovasság, *Párisból* elmarsiroztak; ezeket naponként mások követik, kik *Bretagnéből* és *Normandiából* visszajövéen, az északi departementekbe és *Lotharingiába* marsiroznak.

Azok a' szövetséges Hatalmasságok és Franciaország között köttetendő békességnek fundamentomos pontjai, mellyekről mi is annak idejében röviden megemlékeztünk vala, az újabb tudósításokban hosszasan e' képpen adattatnak elő:

„1. Tzik. A' Franciaországnak határjai, úgy a' mint azok 1790-dik esztendőben az északi tengertől egész a' közép tengerig nyultak, fundamentomúl szolgálnak a' föld elterjedése iránt tétetendő megegyezésben, olly formán, hogy az 1814-en *Párisban* kötött békességnek tzikelyei által Franciaországhoz tsatoltatott, *Bel-*

gyiomi, Német Országi, és Sabaudiai kerületek és birtokok, attól ismét elszakasztatnak."

„2. Ennél a' principiumnál fogva az 1790-dik esztendőbeli határok, közös megegyezéssel és illő tekintettel, valamint a' kormányozásra nézve a' végre, hogy a' közben fekvő tartományok megszűnnyenek lenni, és a' birtokoknak elegyes volta mind két felől eltöröltessen, úgy a' katonai tekintetben a' végre, hogy a' szomszéd tartományok határjainak némelley gyenge pontjait lehessen megerősíteni, modificáltatni és megigazítatni fognak."

„3. Ezekhez a' fundamentomokhoz képest Franciaország által engedi a' szövetséges Fejedelmeknek *Landau, Saarlouis, Philippeville, és Mariembourg* nevű erősségeket, azoknak környékeikkel egyetemben, a' mellyek a' September 20-dikán a' négy szövetséges kabinetektől feltétetett békesség projectumában meg vannak közelebből jegyeztetve, *Versoix*, az ahoz megkivántató föld kerülettel, a' végre hogy a' *Genfi* (Genevai) kantonnak *Helvetziával* való közösülése megkönnyébbíttessen, a' Helvetziai Respublikának engedtetik által, a' vámszedő házoknak lineája pedig az azoknak igazgattatására nézve mind a' két országnak legalkalmatosabb módon határozatik meg. A' *Hünningeni* erősség lerontatatik; és a' Francia kormányshék kötelezi magát, hogy azon erősségnek lerontott falai helyébe, *Báseltől* három mértföld távolságra, semmi új erősséget nem fog építeni. Franciaország lemond a' *Monacoi* Herczegrégre való jusairól; ellenben az *Avignon, Venaisini* Grófság, *Montbelliard* Grófság, és minden más a' Francia határokon belől fekvő vidékek birtokában ujonnan megerősítetik.

„3. Franciaország fizet a' szövetséges Hatalmasságoknak, az ő végső hadi készületeikre tett költségeknék pótolásául 700 millió frankból álló summapénzt, ennek lefizetését illető kezességek, és idő szakaszok

pedig más különös egyezésben fognak meghatározatni.“

„4. A' *Condé, Valenciennes, Buchain, Cambrai, le Quesnoi, Maubeuge, Landrecies, Avesnes, Rocroi, Givet, Mezieres, Sedan, Montmedis, Thionville, Longwis, Bitsch* nevü erősségeken és a' *Fortlouis* hídsántzon katonalinea vonatik, és az 150,000 szövetséges hadi seregektől elfoglaltatik. Ez az armáda egy a' szövetséges Fejedelmektől kineveztetendő Fő vezér alatt, egészen a' Franczia ország költségén fog élni. A' mi ennek a' foglaló armádának tartatását, és szükségéit illeti, az egy különös egyezésben, az armádára nézve a' legalkalmasabb, az országra nézve pedig a' legkevésbé terhes módon fog meg határozatni.“

„Ennek a' katonai elfoglalásnak legkésőbbi időpontja öt esztendőre vagon határozva; azon közben a' szövetséges Fejedelmek, a' Franczia Király Eő Felségével egyetértőleg, a' fekvésnek, és a' köz haszonvételeknek, nem külömben a' tsendességnek és a' rendnek Franczia országban visszaállításán való iparkodásoknak előmenetelét éretten megvizsgálván, meg fogják határozni, ha hogy ezen idő szakaszt lehessen-e meg rövidíteni.“

A' mult September utolsó napjaiban, *Nismesben* 40 szolgálatból elbocsátott katonák zárattattak hé, kik a' *Bonaparte* sasait, és a' három színü kokárdákat viselték, 's az egész városban: „Eljen a' Császár“ kiáltották.

A' belső dolgokra ügyelő minister olly utasítást adott minden prefektusoknak, mellyhezképest azok minden támadásokat 's békételenkedéseket erőszakkal elnyomni parantsoltatnak; e' végre a' nemzeti katonaság néhány departementekben elégtelen, másokban pedig még organizálva sem lévén, unszolja ezen minister a' prefektusokat arra, hogy e' hijánosságot az igazgatások alatt lévő tartományokban találhatók, minden eszközökkel kipótolni iparkodjanak. Ez a' minister figyelmetesekké teszi

őket a' nemzeti lovas őrző seregbe, a' melly tudni illik fiatal birtokos emberekből áll, a' kiknek a' lakhelyektől rövid időre való eltávozások kevesebbé terhes; sőt arra is hatalmat adott a' prefektusoknak, hogy azokban az osztályokban, a' mellyekben a' hátuljáró kompánia száz emberből állott, huszonötöt közülök magok mellett megtarthassanak, másokban pedig tsak tizenkét embert, 's a' t.

A' *Monitör, Dijonból* Oct. 14-dikén ezeket írja: Eő Cs. Főhertzege *Lajos*, a' Fels. Austriai Császárnak testvér öttse, az említett várost odahagyta, és, a' mint mondják, *Londonba* utazik. A' *Ferdinand* és a' *Maximilian* Eő kir. Főherczegségek, a' Fels. Austriai Császárné testvérjei is onnan elutaztak vala.

Erössitik, hogy a' *Schwarzenberg* herczeg főhadiszállása e' télen által *Bázelben* fog lenni, és hogy azon város vidékeire 30,000 főből álló szövetséges hadi seregek fognak téli kvártélyokra szálítatni.

Az Ex-Minister *Fouché* most *Brüsselen* vagon.

Feljebb azt mondottuk, hogy Marsal *Oudinot*, a' királyi őrzőknek Major-Generálisok, Franczia országai *Pair*, és a' *Párisi* nemzeti őrzőknek fővezérek, késértetvén a' számos Generálstábtól, Tuileriába, a' *Monsieurnek* Eő kir. Herczegségének megtiszteltetésére ment légyen; azon alkalmatossággal a' Princz azt mondotta a' hozzájött tisztekhez: „Jöjjenek idebb az Urak!“ Erre, a' Marsal *Oudinotot* nekik bemutatván, így szólott hozzájuk: „Mi örömmel megismerjük azokat a' fontos szolgálatokat mellyeket a' Generál *Desolles* nekünk tett, de minthogy ő az egészségére nézve a' maga elbocsátatását kívánta, a' Király legjobbának itéli lenni, ha az ő viselt hivatalát, a' *Párisi* nemzeti őrző seregnek kommandóját a' derek és hűséges *Oudinot* Marsalnak által adja; kövessék őtet az Urak, 's bizonyon mindenkor a' betsület pályáján járni fognak.“ A' Marsal könyvező szemek-

kel köszönte meg a' Hercegnak ezen nagyon hízeltető bizonyágtételét; végtére minnyá oknak ezen kiáltások: *Éljen a' Király! Éljenek a' Bourbonok!* rekesztettebe ezen szivre ható jelenést.

A' Párisi-közönséges ujságlevelek *Toulonból* Sept. 29-ikén ezt írják: A' fegyvertárnak egy gondviselője, a' kinek szállásában három ablak az útszára vagy, nem régiben a' középső ablakára fejér zászlót szúrt fel, de egyszersmind a' jobb kéz felől valóra egy vörös rövid köntöst, a' bal felől lévőre pedig egy kéket kiakasztott. Ez az öszvekeresett kifüggesztése a' három színeknek, az előljárókat figyelmetesekké tette; a' nevezett gondviselő fogságra tétett, a' hol a' színeknek öszvehelyheztesekről kedve szerint gondolkodhatik. — Minapában éjjel két foederatusok fogattak meg, a' kik azt a' tréfát üzték, hogy más foederatusoknak az ablakaikat kövekkel bétörték, 's az által a' Royalistákat, avagy a' király részén lévőket akarták gyanúba ejteni. De ezen apró nyughatatlan-kodások mellett is a' közönséges vélekedés tsendes és igen jó.

Spanyol Ország.

A' *Madriti* közönséges ujságlevelek következendő irást, mellyet a' *Római Pápa* Eő Szentsége *VII. Ferdinand* Spanyol Országai Királynak még a' mult esztendőben, December 14-dik napján küldött vala, tesznek közönségessé:

„Legszerelmesebb Fiunk a' Jesus Krisztusban! Lehetetlen eléggé elevenen kinyilatkoztatnunk azon örömet, mellyet Mi éreztünk akkor, a' midőn a' Te irásodból általláttuk, hogy a' mi eltökélt szándékunkat, mellyet a' mult Augustus holnapjának 7-dik napján kiadatott bullánk által tökéletességre vittünk, melly a' Jézus Társaságának visszaállittatása tárgyozza, helybenhagyásoddal megerősítetted.“

Mi tökéletesen meg voltunk arról gyö-

zettelve, hogy azok a' fontos indító okok, mellyek Minket arra birtak, hogy egy olly hasznos, és több Római Pápáktól, a' Mi eleinktől, helyben hagyott és megerősített Társaságot visszaállítsunk, a' Hiveknél fogamat nélkül nem lesznek; de a' Mi örömmünk legnagyobb tökéletességre vitetett, minekutánna megértettük volna, hogy Te, legszerelmesebb Fiunk, kinek jámborságán, böltsességén, és okosságán Mi eléggé nem tsudálkozhatunk, azokat helyben hagyta légyen.“

„Mi tellyes szivünköl örvendezünk azon megbetsülhetetlen hasznoknak mellyek Spanyol országra, valamint reményljük, a' Jézus Társaságának papjaiból háramlani fognak; mert hosszas tapasztalás által meg vagyunk arról tanittatva, hogy azok nem egyedül az ő jó erköltseik, az ő evangyélium szerint való életek módja által a' Jézus Kristus tanuságának jó illatját kiterjesztik, hanem azon buzgóságok által is, mellyel ők felebarátjaik lelki idvességeken munkálódván, 's e' végre mély tudományos esméreteket a' legszeplötelenebb életek módjával egybekaptsolván, minden erőlködéseiket arra fordítják, hogy a' Vallást kiterjeszszék, azt a' gonoszoknak iparkodásaik ellen megoltalmazzák, hogy a' Keresztényeket az elromlottságtól megörizzék, hogy az ifjuságot a' tudományokra oktassák, 's azt a' Keresztényi jámborságban neveljék.“

„Mi tökéletesen meg vagyunk győződve arról, hogy ezeknek a' papoknak visszaállittatások, kik egyedül az ő kötelességeknek bétöltésére magokat áldozni fogják, a' Valláshoz való szeretetet, a' jó tudományokban való gyönyörködést, és a' valódi keresztény erköltöknek szent tisztaságot a' Te Státusaidban ismét felelevenítik. Még más több és fontos hasznok is járúlnak ezekhez; a' szeretetnek, és engedelmességnek kötelei, a' mellyek az alattvalókat az ő Királyokkal együvé kaptsolják, az által szorosabban köttetnek öszve, a' polgárok közt egyesség, az országban tsendesség és

bátorság megerősítetik; egy szóval ez az intézet kimondhatatlan sokat fog használni arra, hogy a' Te Státusodnak java, és azoknak a' népeknek boldogsága, mellyek a' Te hatalmad alá bizattatva vannak, hathatósan előmozdittassék.“

„Nem tsak Tenéked, a' Jezus Kristusban legkedvesebb Fiunk, hanem az egész Spanyol nemzetnek erre nézve szerentsét kívánunk, ez a' nemzet (mellyet Mi az ő a' keresztény Vallásban való álhatatossága, és a' hűségnek azon jelei miatt, mellyeket Mi hozzánk és az Apostoli Szent székhez mutatott, különösen) az Urban szeretünk, egy leszen a' legelsők közül, a' melly egy tiszteletre méltó Rend visszaállításának szerentsés hasznait megérzi, mellyeket Mi minden Hívekre elterjesztetteknek látni örömmel kívánnánk.“

„Bizonyossá tehetünk Tégedet arról is, hogy a' Jezus Társaságának vissza állítását, a' mellynek szerzője Spanyol volt, és a' mellyben volt több Spanyolok azt az ő szent eletek és a' tudományok által megdicsőítették, 's melly Spanyol országra olly sok jót terjesztett, az Országlásod alá bizattatott népek uj, és a' Te jótéteményeid közül, mellyeket a' böltsességgel öszve kaptsolt jóságodban nékiek bőven adsz, legjelesebb jótéteménynek megesmérni fogják. Ez a' jótétemény Spanyol Országot a' Te megszenteltszemélyedhez mind jobban jobban tsatolni, a' Te nevednek ditsősségét minden igasság szerető, és jó gondolkodású emberek előtt mind inkább nevelni fogja, és a' mi mindenek felett való, Isten előtt Néked uj érdemet szerez.“

„Hogy Te, a' Jezus Kristusban legszerelmesebb Fiunk, mind ezen gyümölsőkkel, mint reményljük, élhess, megintünk Tégedet, hogy egy olly jámbor és hasznos feltételt minél elebb tökéletességre hozz, és hogy e' munkádat szerentsésen elkezdhesd, Néked a' mi apostoli áldásunkat adjuk, Költ Rómában December 14-dik

napján 1814-ben, a' mi Pápai Uralkodásunknak tizenötödik esztendejében.“

Mind a' két Szcizilia.

A' *Giornale italiano* nevü ujság szerint a' folyó holnapnak 18, és 19-dik napjai közt való étszakán *Mailandba* (*Mediolanumba*) az a' hivatal szerint való tudósítás érkezett, hogy *Murat*, a' ki bátorkodott a' *Calabriai* tengeri partokra kikötni, a' *Pizzoi* parasztoktól megfogattatott, és vasraveretven, *Monteleonébe*, ugymint azon tartomány fővárosába vitetett, és az oda való törvénynek által adattatott légyen.

A' *Muratnak* ezen szerentsékésérő hajókázásáról e' folyó holnap 14-dikén Rómában költ tudósításban ezeket olvassuk: *Murat* September 28-dik napján éjjel, 200 emberrel, 's valami harmintz tisztekkel hat nagy tsajkákban (*Gondolini*) *Ajacciobol* elindult, 's 8 napra való eleséget elvitt magával. Lihető, hogy ő a' *Tunisi* hajó se-reget, melly az oda való tengeren kóborlott szándékozott felkeresni, és annál menedek-helyet, 's módot és alkalmatosságot akart találni arra, hogy a' Nápolyi tengeri partokat háborgathassa. Az October 1-ső napját megelőzőtt éjjel igen nagy szélvész támadván, azt az egész expeditiót a' partokhoz verte, s' a' hat tsajkát egymástól elszálasztotta. October 4-dik napján a' *Sarentói* partok mellett egy tsajka, a' mellyről azt gondolták az emberek, hogy a' rabló hajók közül való, és hogy talán más társajóit keresi, vagy azokra várakozni akar, jelent meg. A' következőtt nap, ugymint e' h. 5-dikén a' *Salerno*i tengeröbölből egy más olly tsajkát vettek vala észre, 's úgy látszott, hogy még más két olly tsajkák *Lozzá* érkeztek. Ebből annyí bizonyos, hogy *Murat* e' h. 6-dikán *Francoeschini* Generállal, egy Obersterrel, és valami 50 emberekkel *Pizzóban* a' *Calabriai* tengeri parton, nem meszsze *Monteleonétól*, *Nápolytól*, pedig 48 órajárásnyira a' partra ki szállott. Negyven embort, 's egynéhány tiszteket hagyott a' két tsajkán 's azt parantsolta, hogy a'

Calabriai tengerpart mentiben tovább hajózzanak.“

Mihelyt a' partra kiszállott, mindjárt a' nagy piatzra ment, a' népet öszvegyűjtötte, és hogy ezt „*Éljen Joakim Király*“ kiáltsa, nekik parantsolta, azt mondván, hogy ő a' Király, és hogy a' végett jött oda, hogy a' maga statusainak birtokába lépjen. De nem sokáig tartott ezen megjelenés, mert a' körül belől lakó falusiak megértvén az ő oda lett jövetelét, öszvegyülekeztek, és fegyveres kézzel őtet és az ő társait megtámadták, kik hosszas ellentállás után kéntelenek voltak magokat megadni. Maga *Murat* is megfogattatott, bilintsre veretett, és azon tartomány kommandánsához, *Nunciante* Generálisához (ez Szicziiai születésű) vitetett, ki őtet azonnal hadi ítélőszék eleibe küldötte.“

Tizedikén az ágyús tsónakoknak egy osztálya a' *Murat* mind a' két tsajkáját, mellyek a' partoknál tovább eveztenek, elfoglalta; ezeknek kormányozói, és az azokon volt tisztek azt állatták, hogy *Murat*, *Ajaccióban* nekik azt mondotta légyen, hogy ő *Tunisba* szándékozik menni, de hogy minekutánna a' Carbonáró nevű fokig eljöttek volna, azt parantsolta légyen, hogy *Calabria* felé evezzenek.“

Cseh Ország.

October 15-dikén délutann kétórákor Eő Felsége az Orosz Császár méltóztatott a' Cs. K. Feldmarsalt *Schwartzenberg* Károly Herczeget az ő a' Prachini kerületben fekvő *Worlik* nevezetű várában, a' hova Eő Herczagsége két napokkal az előtt megérkezett vala, a' maga fő látogatásával megszerentséltetni; Eő Felsége egész 16-áig délig ott mulatott, megszemlélte a' várnak szép környékét, és 16-án a' Feldmarsal Úrtól késértetvén, *Pischen* által az a' Budweisi kerületben fekvő és az uralkodó Herczeg *Schwartzenberghez* tartozó *Frauenberg* neve-

zetű várba utazott, a' hol a' herczegi familiának nagyobb része öszve volt gyülekezve, kik közt Eő Felsége egész a' 20-ikig délig mulatozni méltóztatott.

Eő Felsége a' fő rangjára illendő minden tiszteletmutatásokat előre eltiltotta vala, *Frauenbergben* néhány vadászatbeli multságokon volt jelen, 's azon szép környéken néhányszor sétált 's hajókazott, nevezetesen egyszer a' *Moldva* folyóvizén *Frauenbergtől* egész *Burgholzig*. Egy sétálásbeli kotsikázás alkalmatosságával e' h. 19-ikén megalásván Eő Felsége magát, egy, a' *Frauenberg* mellett fekvő *Hossin* nevű helységből való szántó parasztnak ekejét ki fogta a' kezéből, 's néhai II-ik *Jósef* Császár példáját követvén azzal jó darabig szántott; ezt a' parasztot gazdagon megajándékozta Eő Cs. Felsége.

Ennek a' Fels. Fejedelemnek *Frauenbergben* való mulatásakor, számos emberek gyülekeztek oda a' körül lévő helységekbelől, hogy szerentséjek lehessen Eő Felségét látni.

E' holnap 20-ikán oda hagyta Eő Felsége a' *Frauenbergi* várat, a' hol ezen Fels. Fejedelem kegyelmes látogatásának emlékezete örökké fenn marad.

A' *Prágai* tudósítások szerint, Eő Felsége az Orosz Császár e' f. holnap 21-ikén 1 órákor éjjél után oda érkezett, és a' nélkül hogy ott mulatott volna, az útját *Berlin* felé, (Silesián által) *Czaslau* és *Chrudimon* keresztül folytatta.

B é t s.

A' Cs. Kir. Kamarást, és a' Kir. Magyar Helytartó Tanátsnak Tanátsossát, Gróf *Nadasdy Leopoldot*, a' Fogaras földjének örökös Urát, és a' Komárom Vármegyének örökös Fő-Ispányát, valóságos titkos Tanátsossá taksa nélkül kegyelmesen kinevezni méltóztatott Eő Csász. és Ap. Kir. Felsége.

Octob. 2)-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 352 2/3 forintot Válttozedulában. Egy Csász. aranyért 16 forintot 35 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 57.

A' Magyar Kurir 87-dik darabjához.

T u d ó s í t á s.

A' M é h T a r t á s r ó l.

A' kik ösmérnek, már régtől olta un-szolnak arra, hogy a' M é h tartásomnak a' módját a' Haza hasznára már egyszer adjam ki, és terjeszszem Világ eleibe. Kivánságoknak mostan eleget akarván tenni, alázatosan jelentem mind a' két Magyar Hazának, hogy a' munka már egészen készen vagyon melly sűrű kéz írásban mint egy 40. árkusra megyen 3. Rézre mettzendő Táblákkal együtt, és rövid idő múlván Sajtó alá fogom adni. Hazánkban a' M é h tartás jobbadán még igen tökéletlen, terhes, és sok babonásokkal telyes, a' mellett pedig tsekély hasznú is a' helyett, hogy egy igen könnyű, hasznos, és gyönyörűség foglalatosságok lehetne sok abban kedveket keresőknek, hogy ha jobb módal tudnák azt folytatni. Én tehát ezen ártatlan, és egyedül az emberi Nemzetnek hasznára alkotott bogárkákban mindenkor különös gyönyörűségemet találván, legelsőbben ugyan a' magam hasznára sok külső Országi híres M é h s z k ö n y v e k b ől öszve szedegtettem, 's meg próbálgattam valamit csak a' M é h - t a r t á s b a n j ó n a k , h a s z n o s n a k , és könnyen végbe vihetőnek találtam; a' mit ellenben igen terhesnek, 's kétségesnek, sőt gyakorta károsnak is, vagy leg alább haszontalannak lenni láttam avagy tapasztaltam, azokat ki hagytam, vagy pedig a' hol lehetett, magam tulajdon hosszas tapasztalásaim szerint megjobbitottam, és sok helyeken új találmányokkal is a' M é h tartást meg gazdagítottam 's könnyebbé tettem: így tehát már mostan 15. Esztendőbeli tapasztalásaim után előre is merem ígérni azt, hogy ezen idő el folyása alatt sok Uri Rendeknek a' k é n s z e r í t e s e k r e t e t t í g e r e t e m s z e r é n t e g y i g e n k ö n n y ű , h a s z n o s , és gyönyörűség módjával a' M é h

tartásnak fogok a' két Hazabeli M é h é s t g a z d á k n a k k e d v e s k e d n i a z ú g y n e v e z e t t f e n n á l l ó f i ó k o s m a g a z i n k ö p ű k b e n , (m e l l y e k k e l v a l ó b á n á s t m é g i g e n k e v e s e n é r t i k t ö k é l l e t e s e n M a g y a r H a z á n k b a n) m e l l y s z e r é n t a' M é h t a r t á s t e z u t á n n m i n d a' k é t M a g y a r H a z á b a n e g y i g e n j e l e s , h a s z n o s , és á l l a n d ó r é s z e t s k é j é v é a' M e z e i g a z d a s á g n a k l e h e s s e n t e n n i . H o g y p e d i g a z o k a' m e h é s z g a z d á k i s , a' k i k e z e n m a g a z i n k ö p ű k e t m a g o k n a k v a g y m e g n e m s z e r e z h e t i k , v a g y t e l l y e s s é g g e l a' k ö z ö n s é g e s r é g i e g y e s M é h k ö p ű k n e l é s k a s o k n á l a k a r n a k , v a g y b i z o n y o s k ö r n y ű l á l l á s a i k r a n é z v e k é n t e l e n i t e t n e k a z o k m e l l e t t m e g m a r a d n i , e z e n k ö n y v n e k v a l a m i h a s z n á t v e h e s s é k , és e z u t á n n n a g y o b b h a s z o n n a l f o l y t a s s á k a' M é h t a r t á s t , t e h á t a z o k n a k a' k e d v e k é r t r ö v i d e d e n i d e r a g a s z t o t t a m m e g j o b b i t o t t f o r m á b a n a' r é g i S z a l m a k a s o k a t i s a' v é l e k v a l ó b á n á s m ó d g y á n a k r ö v i d l e í r á s á v a l e g y ű t t : ' s ú g y n e m k ű l ö m b e n a' m é h é k b e n g y ö n y ö r k ö d ő k n e k k e d v e k é r t n é m e l l y k ű l ö n ö s r é s z s z e r é n t h a s z n o s , r é s z s z e r é n t p e d i g a' m é h e k t s u d á l a t o s t e r m é s z e t e k v i s g á l á s á r a i g e n a l k a l m a t o s k ö p ű k e t , és s o k a k n a k a' k é n s z e r í t é s e k r e a' m o s t a n f e l v e t t , h a n e m m é g e l e g e n d ő p r ó b a t é t e l e k n é l k ű l s z ű k ö l k ö d ő ' s ú g y n e v e z e t t k e t t ő s k ö p ű k e t , ' s a z o k e r á n t v a l ó v é l e k e d é s e m e t , és t a p a s z t a l á s o n f u n d á l t í t é l e t t é t e l e m e t i s ; m e l l y b ől k i k i á l t a l l á t h a t t y a a z t , h o g y m e n n y i v e l l e g y e n e k a z o k e z e n m a g a z i n k ö p ű k n é l a' m é h - t a r t á s b a n , és a' m é h e k k e l v a l ó b á n á s b a n e l ő b b v a g y u t ő b b v a l ó k , a l k a l m a t o s a b b a k , v a g y s e m ' s a' t . R e m é n l e m , h o g y e g y f o l d e s U r a s á g , v a g y e g y M é h é s z g a z d a s e m f o g t a l á l k o z n i , a' k i e z e n h a s z n o s k ö n y v é r t , h o g y h a m i n d e n k i t e l h e t ő h a s z o n v é t e l l e l a k a r j a a' M é h - t a r t á s t f o l y t a t n i , v a g y f o l y t a t t a t n i , e z e n d i á g a s á g g a l k ű s z k ö d ő ű d ő k b e n a' 6. f o r i n t o t V . C z é d u l á b a n i s l e f i z e t .

ni sajnállanára, vagy azt jövődében megbánná; sőt előre merem ígérni azt is, hogy ezen könnyű, és hasznos módgya a' méh tartásnak nem kevesebbé meg fog kinek kinek tettezni, valamint azon Uri Rendeknek mindeniknek különösen meg tettett, kik a' végett mind ekkoráig majd minden esztendőben számosan a' Házamat meglátogatni méltóztattak, és engemet annak kiadására már több ízben kényszerítettek. Az Előrefizetésnek az üdeje fog tartani a' jövő 1816 ik Esztendőbeli Januarius hólnapnak utolsó napjáig: Az alatt letehetik a' pénzt az érdemes előre fizetők a' következő helyeken:

Pesten: Eggenberger és Ns. Kiss István Könyváros Úrknál.

Posonban T. Csepcsányi Gábor Professor Urnál.

N. Győrben Schwaiger András Könyváros Urnál.

Sz. Fejér Váron: Lang Ádám Könyváros Urnál.

Jász Berényben: Feő Tiszt. Bánn József Apátúr Urnál.

Gyöngyösön Szilágyi István Könyváros Urnál.

Egerben. T. Nánási Mihály Tűtor Urnál.

Miskóltzon. T. Poosch József Archivárius Urnál.

N. Tallyán. Tek. Besenyei Orvos Doctor Urnál.

Kafszán. T. Virthner Orvos Doct. Urnál.

Rosnyón. Hoffman János Urnál.

Debreczenben. T. Sárvári Pál Prof. Urnál.

N. Váradon T. Lonovits Orv. Doct Urnál.

Kolosváron. Gutmann Könyváros Urnál.

Illokon T. Nagy Albert Herczegi Director Urnál.

A' kinek tettzik, nálam Mező Kövesden

Ezeken kívül a' kik még más Városokban is Előre fizetőket fognak öszve gyűjteni, fáradságokert minden 11 - dik Könyvet ingyen fogják meg kapni, tsak üdőnek előtte t. i. a' fellyebb kirendelt Januarius hólnapnak a' végezete előtt mind a' Város felől, mellyikből t. i. az elől számlált Vá-

rosok közül, mellyekbe magam el fogom a' könyveket szállittatni, leg könnyebben meg kaphatták azokat, mind pedig az előre fizetők száma felől ide *Mező Kövesdre* T. Borsod Vármegyébe utasított Leveleik által engemet tudósítsanak, hogy ne talán ha az előrefizetők száma többre talál menni, mint sem Exemplárokat még most szándékozok nyomtattatni, a' késedelmeskedők annélkül maradgyanak. Hogy ha pedig az Előrefizetők kevesebben fognak találkozni, akkor is a' könyv ki fog ugyan nyomtattatni, de az Előre fizetés üdeje el telvén, valamint addig a' papiros bősé alább szállani, és a' drágaság nevelkedni fog, úgy a' könyvnek az ára is fellyebb fog emeltetni.

Költ Mező-Kövesden Mindszent Havának 20 - dik napján 1815. Esztendőben.

Kaló Péter.

Orv. Tud. Doct.

Vásári Tudósítás.

Tekintetes Nemes Neograd Vármegyében fekvő, már Mező várossá lett Lossontz-Tugári Helység Urasága részéről jelentetik: hogy egy Kegyelmes Privilegium szerint, ebben a' Mező Városban négy Országos Vásárok fognak tartatni, e' szerint:

Titus napján 4-ik Januariusban,

Isidor napján 4-ik Aprilisben,

Portziunkula napján 2-ik Augustusban, és Ser. Ferentz napján 4-ik Octoberben.

A' ki-rakodó Vásár előtt való nap lessz mindég a' marha vásár.

Itt az megjegyzeni való: hogy az Országos Vásárok tulajdon képen a' Hazai Szokás szerint, mindég azon a' Hétfőn, és Kedden fognak tartatni, a' melly Hétfőn a' fellyebb ki nevezett Szentek napjai esnek. Ha Hétfőn vagy Kedden ünnep volna, azon esetben a' Vásárok az ünnepet követő köznapokon fognak tartatni vagy folytattatni.

Ezen kívül minden Héten Hétfőn, ha pedig Hétfőn Ünnep volna, az azt követő köz napon Héti-Vásárk lesznek.

D. D. S.